

Urszula Bartnikowska

**Sytuacja społeczna i rodzinna
słyszących dzieci niesłyszących
rodziców**

Toruń 2010

Recenzent
prof. dr hab. Aniela Korzon
prof. dr hab. Czesław Kosakowski

Redakcja
Paweł Sobierajski

Korekta
Janina Malinowska

Projekt okładki
wykonało studio graficzne RASPBERRY.com.pl

**Książka wydana przy pomocy finansowej
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie**

© Copyright by Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT” s. c.
Toruń 2010

ISBN 978-83-89163-74-5

Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT” s. c.

87-100 Toruń, ul. H. Piskorskiej 12/23, tel. 56 648 55 53, fax 56 651 42 51
e-mail: info@weakapit.pl
Oferta wydawnicza oraz sprzedaż internetowa:
<http://www.weakapit.pl>
tel. 601 880 321

Spis treści

<i>Wprowadzenie</i>	9
---------------------------	---

Część I **Teoretyczne podstawy podjętych badań**

Rozdział 1

Uszkodzenie słuchu – aspekt medyczny

1. Rozwój narządu słuchu i jego uszkodzenia
2. Przyczyny uszkodzeń słuchu
3. Pomoc medyczno-techniczna oferowana osobom z uszkodzonym słuchem

Rozdział 2

Głuchota – aspekt społeczno-kulturowy

1. Medyczny a społeczno-kulturowy model głuchoty – zmiana perspektywy
2. Wyznaczniki przynależności do społeczności Głuchych
3. Dzieciństwo – dominacja medycznego modelu uszkodzenia słuchu
4. Dorastanie i dorosłość – odkrywanie tożsamości Głuchego
5. Przejawy odmienności kulturowej Głuchych
6. Głusi jako rodzice
7. Podsumowanie

Rozdział 3

Słyszące dzieci niesłyszących rodziców – stan literatury i badań

1. Słyszące dzieci niesłyszących rodziców – kim są?
2. Wyjaśnienie pojęć: CODA, OCODA, SODA
3. Sposób porozumiewania się 1
4. Relacja niesłyszący rodzic – słyszące dziecko
5. Role pełnione przez dziecko w rodzinie
6. Tożsamość i identyfikacja z CODA/KODA
7. Podsumowanie

Rozdział 4

Życie społeczne i rodzinne w świetle teorii systemów

1. Teoria systemów w socjologii
2. Teoria systemów w psychologii
3. Teoria systemów w pedagogice

Część II

Metodologiczne podstawy podjętych badań

Rozdział 1

Współczesne paradygmaty w naukach społecznych

1. Paradygmat normatywny
2. Badania w paradygmacie normatywnym
3. Paradygmat interpretacyjny. Paradygmat interpretacyjny a jakościowe metody badań

Rozdział 2

Filozoficzno-metodologiczne inspiracje podjętych badań

1. Fenomenologia
2. Fenomenografia
3. Hermeneutyka

Rozdział 3

Przebieg badań własnych

1. Przedmiot, cel, problemy badawcze
2. Zastosowane metody

Część III

Sytuacja społeczna i rodzinna słyszących dzieci niesłyszących rodziców – badania własne

Rozdział 1

Dzieciństwo

1. Wewnątrz rodziny
  - 1.1. Przedstawienie respondentów
  - 1.2. Sposób porozumiewania się w rodzinie
  - 1.3. Role pełnione przez dziecko w rodzinie
  - 1.4. Wykorzystywanie faktu, że rodzice nie słyszą
  - 1.5. Poczucie zrozumienia
  - 1.6. „Przedwczesna dojrzałość”
  - 1.7. Uświadomienie sobie odmierności

2. Rodzina a słyszące otoczenie
  - 2.1. Postawy otoczenia
  - 2.2. Rówieśnicy
  - 2.3. Świat zewnętrzny a rodzina
3. Kontakty z niesłyszającymi
4. Rodzina w relacjach z dalszą rodziną
  - 4.1. Pomoc ze strony dalszej rodziny
  - 4.2. Spotkania z dalszą rodziną
5. Poczucie odmienności dzieciństwa

Rozdział 2

Dorastanie i dorosłość

1. Aktualna sytuacja życiowa badanych
2. Problematyka przejścia z dzieciństwa do dorosłości
  - 2.1. Odejście z domu
  - 2.2. Wybór partnera życiowego
3. Dorosłe życie badanych
  - 3.1. Kontakty z niesłyszającymi
  - 3.2. Ponowna akceptacja głuchoty
  - 3.3. Znajomość języka migowego
  - 3.4. Głuchota w oczach badanych
  - 3.5. Postrzeganie społeczności głuchych
  - 3.6. Kontakty z innymi słyszącymi dziećmi niesłyszających rodziców
  - 3.7. Poczucie odmienności
4. Ocena wpływu rodziców niesłyszających i innych niesłyszających na życie

Refleksje końcowe

Bibliografia